

**Dopis číslo 17: Stanley
Unwinovi, předsedovi Allen &
Unwin**

Starý Bral

Dopis číslo 17: Stanley Unwinovi, předsedovi Allen & Unwin

Překlad: Starý Bral

Originál: Humphrey Carpenter; The Letters of J. R. R. Tolkien, dopis číslo 17

Ilustrace: Tereza Černá

2021

Dopis číslo 17

Stanley Unwinovi, předsedovi Allen & Unwin

[Unwin poslal Tolkienovi dopis od spisovatele Richarda Hughese, jenž obdržel výtisk *Hobita* právě od vydavatelství Allen & Unwin. Hughes napsal Unwinovi: „Souhlasím s Vámi, že se jedná o jednu z nejlepších pohádek, na kterou jsem za dlouhou dobu narazil. Obávám se, že pro spoustu rodičů mohou být některé pasáže příliš strašidelné pro čtení na dobrou noc.“ Unwin rovněž poznamenal, že si jeho jedenáctiletý syn Rayner, jehož recenze rukopisu *Hobita* vedla k jeho publikování (viz *Životopis*), opět knihu přečetl, tedy verzi určenou k tisku. Unwin Tolkiena nakonec varoval, že by „široká veřejnost“ mohla „chtít napřesrok slyšet více o hobitech!“]

15. října 1937

20 Northmoor Road, Oxford

Drahý Unwine,

Velice Vám děkuji za milý dopis z 11. října a také za kopii dopisu Richarda Hughese. Ač se vlastně neznáme, právě ten dopis mě zajímal. Recenze v *The Times* a v jeho příloze *Literary Supplement* byly dobré – což je (přespříliš)

lichotivé, ačkoliv jsem asi správně vydedukoval, že obě napsal tentýž muž,¹ který se postaral také o jejich schválení: oba jsme začínali s podobným vkusem a četbou, a dlouhá léta jsme byli úzce spjati. To však nesnižuje jejich celkový dopad. Zároveň respektuji jeho názor, jelikož jej mám za nejlepšího žijícího kritika, i kdyby se jeho pozornost nezaměřila na mě, a ani jakkoliv silné přátelství by jej nepřimělo napsat něco, co si nemyslí: je tím nejčestnějším mužem, jakého jsem kdy potkal!

Žádný recenzent (co tak pozoruji), ačkoliv všichni přepečlivě užili správného tvaru *dwarfs*, si nepřipustil jakýkoliv komentář na fakt (a to mi došlo až během pročitání recenzí), že jsem po celou dobu psal „nesprávné“ množné *dwarves*. Spíše si myslím, že se jedná více o neznalost gramatiky, šokující více filologa, ale měl bych v tom nadále pokračovat. Je tedy možné, že můj *dwarf* – neboť jak on, tak i *Gnome*² jsou pouhým překladem přibližných ekvivalentů tvorů jiných jmen a zvláště pak jiných posláních v jejich vlastním světě – může užívat zvláštní plurál. Opravdovým „historickým“ plurálem slova *dwarf* (stejně jako *teeth* od jednoho *tooth*) je *dwarrows*, každopádně: ač je to krásné slovo, už je poněkud archaické. I tak si zpětně přeji, abych byl užil slova *dwarrow*.

Vašemu synovi zasílám vřelé poděkování. Přechíst si mdlý a hutný strojopis bylo ušlechtilé: ale přechíst si tak brzy celý příběh znovu je pro mě velkolepým komplimentem.

Obdržel jsem pohlednici, narážející, jak doufám, na recenzi v The Times: obsahovala pouze slova:

*sic hobbitur ad astra.*³

Přeci jen jsem mírně znepokojen. Nemyslím si, že bych měl co více říct o *hobitech*. Pan Pytlík předvedl v celé své kráse jak svou Bralovskou, tak i Pytlíkovskou část povahy. Zato mám toho hodně co říci, a mnoho jsem už i napsal, o světě, do něhož se hobit zatoulal. Samozřejmě se můžete kdykoliv na cokoli z toho podívat, pokud budete chtít, a říci, co se Vám líbí. Popravdě bych rád znal i jiný názor, než ty od C. S. Lewise a mých dětí, zda mají nějakou hodnotu samy o sobě, či spíše jako zpeněžitelná komodita, i bez hobitů. Je-li pravdou, že *Hobit* bude muset setrvat a bude potřeba dalších, okamžitě začnu přemýšlet a pokusím se vytvořit nástin námětu, který by vycházel z tohoto materiálu, ke zpracování v podobném stylu a pro podobné publikum – možná zakomponuju stávající hobity. Dcera by ráda něco o rodině Bralů. Jeden ze čtenářů by rád více detailů o Gandalfovi a Nekromantovi. To už by bylo moc temné –

obrovitánský zádrhel pro Richarda Hughese. Obávám se, že se tento zádrhel objeví kdekoliv; ačkoliv doufám, že vlastně přítomnost děsu (byť i jen okrajově) dodává smyšlenému světu jeho uvěřitelnost. Bezpečná pohádková země je lživá pro všechny světy. Současně trpím tak trochu jak pan Pytlík pocitem „roztřesení“ a věřím, že se neberu příliš vážně. Přiznám se, že Váš dopis ve mně vzbudil slabou naději. Vlastně uvažuji, zda nemůže jít povinnost s touhou jednou (možná) v budoucnu více ruku v ruce. Za posledních sedmnáct let jsem téměř všechny dovolené strávil zkoušením a souvisejícími aktivy, poháněn okamžitou finanční potřebou (především tou zdravotní a vzdělávací). Psaní příběhů prózou či veršem mi uzmulo (přiznávám) dávno ztracený čas, a vlastně k ničemu a bez účinku. Snad bych teď mohl dělat, po čem toužím, a nesehlávat vinou finančních závazků. Možná*

Myslím si, že se poněkud probudil zájem „Oxfordu“. Neustále se mě ptají, jak se má můj hobit. Jejich postoj je (jak jsem předvídal) mixem překvapení a špetky soucitu. Myslím si, že jen má škola bude chtít šest výtisků už jen proto, aby mě mohla škádlit. Otištěný článek v The Times ujistil jednoho nebo dva mé vážené kolegy, že mohou

* Ne že by „zkoušení“ bylo dosti ziskové. I malý prodej by jej trumfnul. Vydělat si 100 £ vyžaduje skoro stejně práce jako napsat plnohodnotný román.

uznávat znalosti mé „fantasy“ (např. netaktně) bez ztráty akademické důstojnosti. Profesor byzantské řečtiny⁴ si zakoupil jeden výtisk, „protože první vydání „Alenky“ jsou nyní velmi cenná“. Také jsem zaslechl, že viděli královského profesora moderní historie, jak čte „Hobita“. Vystavují jej u Parkers⁵, ale nikde jinde (myslím).

Možná pojedu do města, abych si ve středu 27. října poslechl v konzervatoři profesora Josepha Vendryese. Byl by ten den ideální, kdy bychom mohli zajít na oběd, na nějž jste se loni v létě uctivě ptal? Každopádně bych mohl s sebou do kanceláře přibrat *Pana Blaboše*, abyste mi poradil, jak z něj udělat reprodukovatelné dílo, jak slíbil pan Furth?

S úctou

J. R. R. Tolkien.

PS. Potvrzuji doručení ukázek „obrázků“ zaslaných do Ameriky.

Poznámky:

1. C. S. Lewis hodnotil *Hobita* v *The Times* 8. října 1937 a v *Times Literary Supplement* 2. října 1937. Obě recenze byly nepodepsané.
2. *Gnome* byl termín, jímž v dané době Tolkien označoval noldorinské elfy.
3. Latinsky, „tak se hobituje ke hvězdám“: narážka na *Aeneid*, „sic itur ad astra“.
4. R. M. Dawkins, který byl členem Tolkienova neformálního Islandského čtenářského klubu, Coalbiters (česky: Uhelníci) (viz *Inklings*).
5. Parkerovo knihkupectví v Broad Street v Oxfordu.